

ÅRSRAPPORT

2024

BARNRÄTTSBYRÅN.

"Inget barn ska
behöva kämpa
ensamt"

Barnrättsbyråns Årsrapport 2024

Generalsekreteraren har ordet	4
DET HÄR ÄR BARNRÄTTSBYRÅN	6
Vi kämpar för barns rättigheter i Sverige.....	8
Så här arbetar vi	10
EFFEKTRAPPORT	12
Året som gått 2024.....	14
Kort om Barnrättsbyrån	15
På barns uppdrag – två skildringar av våra uppdrag med barn och unga under 2024.....	16
Möt ett oberoende barnombud	18
10 år av samhällsförändring	20
Barnrättsbyrån på de statliga ungdomshemmen	22
"Det är mitt liv" - Projektår 2	24
Barnkonventionen som lag – fem år senare	26
HÅLLBARHETSRAPPORT	28
Barnrättsbyråns hållbarhetsarbete 2024	30
Vår koppling till FN:s Globala mål	31
Så här tar vi socialt, miljömässigt och ekonomiskt ansvar	32
ÅRSREDOVISNING	34
Förvaltningsberättelse	36
Resultat och ställning.....	42
Revisionsberättelse	48
TACK	50

Generalsekreteraren har ordet

Det råder ingen tvekan om att Barnrättsbyråns viktigaste frågor har stått högt på den politiska agendan under 2024. Knappast en vecka har gått utan att samhällsvården för barn och unga har lyfts i medierna eller debatterats i riksdagen. Vi ser flera positiva reformer på horisonten – SiS ska göras om från grunden, tvångsvårdslagstiftningen ses över, förändringar inom HVB och familjehem utreds och vi inväntar en ny socialtjänstlag. Det är efterlängtat att systemet som ska skydda barn som far illa äntligen får det fokus det förtjänar.

Trots detta lämnar 2024 en bitter eftersmak.

Under 00-talet bodde jag i England, där jag studerade och arbetade med utsatta barn och unga – på institutioner, stödboenden och till sist på en organisation i Londons mest utsatta områden. Det var en tuff tid för mig på många sätt. Jag mötte barn och ungdomar som kämpade för att få livet att fungera, trots att de gång på gång svikits av vuxenvärlden. Men det som tog mest på krafterna var inte deras livsöden – det var den barnsyn som genomsyrade hela systemet och som drabbade dem.

I England var det lagligt att slå barn. Barnfängelser hade alltid funnits, och straffmyndighetsåldern var 11 år. På de stödboenden där jag arbetade gällde regeln "three strikes and you're out". Barn som agerade ut, ibland av ren förtvivlan, riskerade att ställas på gatan samma kväll. Ofta hade de redan blivit avstängda från skolan. Stora grupper av ungdomar förpassades till gatan, utslängda av ett system som tappat hoppet om dem.

Jag kommer aldrig att glömma 16-åriga Liam, som jag höll om en kväll efter att han slagit sönder en stol i desperation. Han hade just fått beskedet att hans mamma aldrig ville veta av honom igen. Boendet skulle skriva ut honom samma kväll. Skolan hade han redan stängts av från för länge sedan. "I've got no one," grät han på ett sätt som inget barn ska behöva gråta.

Den natten gick jag hem med en överväldigande sorg – mest för att han hade rätt. På gatan väntade Salfords droghandel med öppen famn.

Och jag längtade hem. Herregud, vad jag längtade hem. Hem till Sverige där vi med stolthet gjorde skillnad på barn och vuxna. Där jag fått lära mig att när barn gör fel, ja då straffar vi inte, utan ger dem stöd och vägledning att göra rätt. Jag längtade efter de som präglat mig – Astrid Lindgren och Lars H Gustavsson och deras envetna tro på att kärlek läker.

År 2009 flyttade jag hem till Sverige och 2011 öppnade Barnrättsbyrån sina dörrar. Under alla dessa år har jag känt en stolthet över den svenska barnsynen, som vi i praktisk handling stått upp för tillsammans med barn, unga och goda krafter i vårt samhälle. Men 2024 hände något. Englands hårda tag mot barn blev en verklighet här.

Jag vill inte leva i ett Sverige som sänker straffåldern för barn, som etablerar barnfängelser och som påstår att fotboja är för barnets bästa. Ett Sverige där vi gör skillnad på barn och barn, där vissa anses mer skyddsvärda än andra. Under 2024 har Barnrättsbyrån fått lägga vår kraft på att protestera mot just detta. Liams gråt ekar i mig och jag undrar vad Astrid hade sagt.

Vi är många som vill något annat. Som vill att varenda unge där ute ska känna hopp om livet och att samhället vill dem väl. Även ungar som Liam.

För detta ska Barnrättsbyrån fortsätta kämpa. Vi ses 2025!

Elin Wernquist,
Generalsekreterare Barnrättsbyrån

Foto: Anna Lovehed

////////

Det här är Barnrättsbyrån

Vi kämpar för barns rättigheter i Sverige

Barnrättsbyrån är en barnrättsorganisation som kämpar för att barn och unga ska bli tagna på allvar och få rätt hjälp av samhället. Vi bedriver verksamhet med oberoende barnombud som arbetar på uppdrag av enskilda barn och unga, och erbjuder socialt och juridiskt stöd och praktisk hjälp i alla frågor som rör barns rättigheter. Organisationen finns idag i Stockholm och Umeå, men arbetar på uppdrag av barn i hela landet. Vår kompromisslösa barnsyn utgår ifrån att vi tycker om alla barn vi möter, vi tror på dem och tänker att barn gör rätt om de kan.

Barnrättsbyrån

- någon att vända sig till när samhällets skyddsnät brister

Enligt FN:s barnrättskommitté ska barn ha möjlighet att framföra klagomål till barnanpassade instanser när deras rättigheter kränks. Trots detta har Sverige under lång tid fått återkommande kritik från kommittén för att barn i Sverige saknar möjlighet att vända sig till en oberoende instans som kan bistå och stötta dem vid kränkningar av deras rättigheter. Vi kan konstatera att tillsynsmyndigheterna, de som har det formella ansvaret att hantera klagomål, inte är barnanpassade och inte heller erbjuder barn stöd och hjälp. Barnombudsmannen får inte heller bistå enskilda barn. Samtidigt vet vi att många barn far illa inom våra samhällssystem och att många saknar tillräckligt stöd från vuxna som kan bevaka deras rättigheter.

2014 grundades Barnrättsbyrån, just som en reaktion på barns begränsade möjligheter att utkräva sina rättigheter i Sverige. Sedan start har Barnrättsbyrån arbetat för att alla barn i Sverige ska få tillgång till en oberoende funktion – en barnrättsbyrå med oberoende barnombud – som kan hjälpa barn vars rättigheter kränkts.

Vår vision

är ett samhälle där barn och unga tas på allvar och ges möjligheten till att leva ett gott liv.

Vår mission

är att verka för att barn och unga ska få rätt hjälp av samhället. Vi arbetar på uppdrag av de barn och unga vi möter och erbjuder stöd, råd och praktisk hjälp i frågor som rör deras rättigheter.

Barnrättsbyrån

– en verksamhet med oberoende barnombud

Barnen som vänder sig till Barnrättsbyrån befinner sig i svåra situationer och saknar ofta tillräckligt stöd av föräldrar eller andra vuxna. Många har också farit illa i de system som är satta att hjälpa dem och majoriteten av de barn vi möter är placerade inom samhällsvården. När barn ber Barnrättsbyrån om hjälp får de kontakt med våra oberoende barnombud. De oberoende barnombuden ingår i ett tvärprofessionellt team av socionomer, jurister och beteendevetare – alla med gedigen erfarenhet av att arbeta med barn.

Vad gör ett oberoende barnombud?

Det oberoende barnombudets övergripande uppgift är att lyssna på barn och stötta dem att uttrycka sina åsikter, tankar och känslor och därmed stärka deras möjlighet att kunna påverka beslut som berör dem. Barnombudet finns till för barnet och står alltid på deras sida. Det är det oberoende barnombudets uppgift att:

- **Möjliggöra barns delaktighet** i viktiga beslut, bedömningar och processer i deras liv.
- **Informera barn** om deras rättigheter och valmöjligheter.
- **Vara ett stöd till barn** i kontakten med myndigheter och hjälpa dem att göra sin röst hörd och få sina rättigheter tillgodosedda.

Relation och tillit

– att vara en brygga till samhällssystemen

En förutsättning för att vi ska få ett uppdrag av ett barn och kunna arbeta tillsammans är att vi skapar relation med de barn och unga vi möter, och att de känner en tillit till oss som barnombud och organisation.

Många av de barn vi möter bär med sig svåra erfarenheter av kontakter med myndigheter och vuxenvärlden i stort. Vi har därför ett särskilt stort ansvar att bekräfta och möta upp deras erfarenheter, och på det viset bygga upp tilliten till vuxenvärlden och vara en brygga till de samhällssystem som är satta att hjälpa dem.

Så här arbetar vi

På uppdrag av barn

Alla barn mellan 0–21 år är välkomna att höra av sig till oss och få hjälp av våra oberoende barn-ombud. Det är helt kostnadsfritt att få hjälp av Barnrättsbyrån. När ett barn kontaktar oss träffas vi för att tillsammans skapa oss en bild av barnets situation. Vi kartlägger vilka personer barnet har runt sig och vad barnet vill ha hjälp med.

Tillsammans formulerar vi sedan ett uppdrag som barnet ger till oss. Det kan exempelvis handla om att få stanna i ett familjehem som barnet trivs i eller att få hjälp att ansöka om en insats. På barnets uppdrag agerar vi för att de ska förstå sin situation, bli hörda och kunna påverka beslut som fattas i deras liv. Vi strävar också efter att bidra till ett ökat hopp om att vuxna finns där för att hjälpa när livet är svårt. Och kanske det viktigaste av allt – vara ett stöd under en svår period i barnets liv, genom att lyssna, bekräfta och ta barnet på allvar.

Barnrättsbyråns mål är att:

- **Alla barn och unga vi arbetar på uppdrag av** har kunskap om samhällets möjlighet till stöd, vilka myndigheter som kan vara till hjälp och på vilket sätt, och känner hopp om att det finns hjälp att få.
- **Barn och unga upplever att de är värda** att kämpa för. Alla barn ska uppleva att de är viktiga, att vi lyssnar och tror på dem.
- **Barn och unga förstår** de processer de är en del av, får möjlighet att uttrycka sina åsikter och tankar och upplever att de kan påverka sin tillvaro, både i relation till Barnrättsbyrån och till omvärlden.
- **Barn och unga har goda relationer** med både sitt privata och professionella nätverk som de kan ta hjälp av.

Påverkan

Utifrån våra barns erfarenheter och röster bedriver vi ett påverkansarbete med syfte att förändra systemet och förbättra livsvillkoren för en större grupp barn. Genom vår plattform Unga röster sammanför vi barn och unga med vilja att påverka, med makthavare och beslutsfattare.

För att lyfta våra barns erfarenheter på ett effektivt sätt arbetar vi på en bred front med en rad olika aktiviteter där vi:

- **Tar fram granskningar** och rapporter.
- **Skriver debattartiklar** och uttalar oss i media.
- **För dialog** med förtroendevalda politiker och andra makthavare.
- **Samverkar med andra** civilsamhällesorganisationer, myndigheter och andra nyckelaktörer, exempelvis Barnombudsmannen och Institutet för mänskliga rättigheter.
- **Sitter med i viktiga forum**, exempelvis regeringens Barnrättsdelegation och Socialstyrelsens råd för barn och unga.
- **Bidrar i statliga utredningar** och svarar på remisser.

”Genom åren har vi uppnått betydande resultat i vårt påverkansarbete och för de barn och unga vi arbetar för. Vår funktion är numera erkänd och vi har förordnats som experter i statliga utredningar som haft avgörande möjligheter att förändra livsvillkoren för barn inom samhällsvården.”

Elin Wernquist,
generalsekreterare
och påverkansansvarig

Vår metod

Lyssna

När ett barn hör av sig till oss får det berätta sin historia. Det är vårt jobb att lyssna och tro på det barnet berättar. Det är barnets berättelse som står i fokus.

Formulera uppdrag

När vi tillsammans har en bild av situationen, pratar vi om vilken hjälp barnet behöver – och om hen vill att vi ska hjälpa till. Om barnet önskar vår hjälp formulerar vi ett uppdrag som barnet ger till oss.

Agera

När vi fått veta vad barnet behöver hjälp med sätter vi igång - då agerar vi. Vi pratar, skriver, ringer och följer med på möten. Vi gör det som behövs. Alltid tillsammans med barnet.

Påverka

Utifrån våra barns erfarenheter bedriver vi påverkan för att förbättra livsvillkoren för fler barn. Våra ungdomar ges också möjlighet att själva vara med och påverka genom att gå med i Barnrättsbyråns Unga röster.

////////

Effektrapport 2024

12

13

Året som gått 2024

Januari

Barnrättsbyrån blir del av **Socialstyrelsens råd** för barn och unga - ett rådgivande organ som ska ge Socialstyrelsen bättre kunskap om barn och ungas situation, intressen och behov.

Februari

Regeringen meddelar att de tillsätter **en utredning om en total reform** av den statliga barn- och ungdomsvården. Barnrättsbyråns generalsekreterare Elin förordnas som expert i utredningen.

Mars

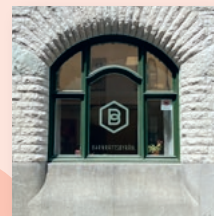
Årets första träff för **SKRs Lärandeforum** för omställningen till nya socialtjänstlagen, där Barnrättsbyrån är medlemmar, äger rum.

Juni

Tillsammans med vårt ungdomsråd Unga röster **inleder vi arbete på temat upprättelse för barn** som farit illa inom samhällsvården.

Vår biträdande generalsekreterare Ida medverkar i **panelsamtal i Almedalen** och pratar om upprättelse för dagens vanvårdade barn.

April

Stockholmskontoret flyttar in i nya lokaler på Sankt Paulsgatan 10.

Vi släpper vår årliga uppföljning gällande våld, avskiljningar och missförhållanden på Statens institutionsstyrelses ungdomshem (SiS).

September

Regeringen presenterar stor satsning på oberoende barnombud i budgeten för 2025, i linje med förslaget från SOU 2023:40 om att inleda försöksverksamhet med oberoende barnombud i civilsamhällesorganisationer.

Vi anordnar dialogmöte om framtidens statliga barn- och ungdomsvård. Flera statliga utredningar och maktbavare får där möta personer som gör ett gott och hoppfullt arbete med de barn utredningarna handlar om.

Oktober

I samband med att utredningen om utökade befogenheter på SiS lämnas över till regeringen **medverkar vi i Sveriges Radio, Studio Ett**. Där lyfter vi vår stora oro på hur inskränkningar av barns rättigheter föreslås och genomförs i rask takt.

November

Vi får det glada beskedet att **vi tilldelas projektmedel från Postkodlotteriets Stiftelse** för att hjälpa barn på de statliga ungdomshemmen att utkräva sina rättigheter.

Tillsammans med 45 andra organisationer medverkar vi i en annons i DN, Expressen och Aftonbladet, **i en gemensam protest mot angiverilagen**.

December

Tillsammans med Bris och Rädda Barnen inleder vi ett IOP (Idéburet offentligt partnerskap) med Umeå kommun, för att gemensamt skapa tryggare och bättre livsvillkor för alla barn i kommunen.

Vi bjuder in till **julfest för barn** och unga på våra kontor i Stockholm och Umeå.

Kort om Barnrättsbyrån

1014

uppdrag från barn och unga sedan starten.

15 år

var **medelåldern** på våra uppdragsgivare 2024

88%

av de barn och unga vi arbetat med under 2024 har varit placerade, levt i hemlöshet eller haft annan osäker boendesituation.

89

uppdrag under 2024.

850

stödjande kontakter under 2024, där barn, unga och vuxna har fått stöd och råd gällande ett barns situation.

Fakta

Barnrättsbyrån är en ideell förening.

Organisationsnr: **802490-6771**

Antal anställda december 2024: **13**

Styrelsens ordförande: **Kajsa Korsgren**

Målgrupp: **Barn och unga, 0-21 år**

Barnrättsbyrån grundades: **2014**

På barns uppdrag

– två skildringar av våra uppdrag med barn och unga under 2024.

Selinas berättelse

– om att kämpa i ett system som får en att känna sig fast.

”Att ni barnombud var med tror jag gjorde mer skillnad än vad jag förstod då. Att ni var med även när det inte hände något ledde till att socialtjänsten hade boenden redo när jag kom tillbaka. Jag tror det är viktigt att ta ett steg i taget för att komma någon vart, allt händer inte på en kvart direkt.”

I januari 2024 skriver Selina till oss på Instagram. Hon är 18 år och placerad på ett av SiS ungdomshem. Där har hon varit i fyra månader - utan skola, sysselsättning eller behandling. Med över 30 tidigare placeringar på olika institutioner känner hon sig fast och utan väg framåt. Selina har många frågor – varför ska hon vara på SiS och vad krävs för att få flytta vidare någon annanstans? Hon har inte fått tydliga svar och känner att vare sig SiS eller socialtjänsten lyssnar på henne. Hon ber Barnrättsbyrån om hjälp för att få klarhet i sin situation och planen framåt.

Selinas barnombud börjar arbeta på hennes uppdrag. Efter att ha haft inledande kontakter med socialtjänsten bjuder Selina och hennes barnombud in till ett relationellt stormöte, där både socialtjänst och personal från SiS deltar. Syftet är att samla alla de vuxna omkring Selina i ett gemensamt möte för att lyfta och söka svar på hennes frågor. På mötet fick socialtjänst och SiS chans att klargöra sina förväntningar på Selina, men också konkretisera och bli tydliga i planen för Selinas behandling och utskrivning från SiS. I mötet får hon veta att hon måste göra om två behandlingsprogram som hon tidigare genomfört på ett annat ungdomshem, men hennes socialsekreterare lovar att börja leta efter boende i öppnare former så snart dessa avslutas. Selina beskriver stormötet som en vändpunkt i relationen

med sin socialtjänst: ”Det var första gången som socialsekreteraren faktiskt lyssnade på mig och vad jag hade att säga.” Efter några veckor hålls ett uppföljande stormöte där Selina får beröm för sina framsteg och sin motivation att fullfölja behandlingen. Socialtjänsten bekräftar sitt löfte om att leta boende efter avslutade behandlingar.

I augusti avslutar Selina kontakten med oss, men hör av sig igen i oktober. Hon har blivit överförd till vuxenheten och fått en ny socialsekreterare. Med detta verkar planen som lades under vårens möten ha stannat av. Selina är kvar på SiS, fortfarande utan någon utsikt att få lämna. Kort efter att vi fått kontakt igen avviker Selina utomlands, frustrerad över att ingenting händer. Ett par månader senare kommer hon tillbaka till Sverige och förs återigen till SiS. Här sker en förändring i kontakten med socialtjänsten. Den nya socialsekreteraren har tätare möten med Selina, visar förståelse för hur svårt hon haft det, lyssnar in och möter upp hennes behov. I skrivande stund har Selina fått en plan för att flytta från SiS, en som hon själv varit delaktig i att ta fram. Vi fortsätter stå vid Selinas sida tills hon har fått en stabil tillvaro på ett nytt boende utanför SiS.

Selina heter egentligen något annat och har godkänt publiceringen

Tyras berättelse

– om upprättelse och att få sin röst hörd.

”Barnrättsbyrån har hjälpt mig så otroligt mycket med att inse att det inte är mig det är fel på. De har hjälpt mig att få min röst hörd för första gången på flera år. Det har varit en så lättnad att för första gången bli lyssnad på och tagen på allvar.”

Tyra är 16 år när hon tar kontakt med Barnrättsbyrån. De senaste fyra åren har hon varit placerad inom samhällsvården. Hennes relation med socialtjänsten fungerar dåligt och hon trivs inte alls i sitt nuvarande familjehem. I samtal med oss berättar hon att både hennes socialsekreterare och familjehemmet har tagit hennes föräldrars parti och tillskriver Tyra egenskaper som inte helt stämmer. Tyra känner sig ensam, ledsen och otrygg och upplever att ingen lyssnar på vad hon behöver. Hon ber nu Barnrättsbyrån om hjälp med att få stöd i kontakten med socialtjänsten.

Tyras barnombud inleder uppdraget med att prata med socialsekreteraren och familjehemmet, för att hjälpa Tyra att lyfta fram sitt perspektiv kring vad det är som inte fungerar. Under tiden uppdraget pågår får Tyra en ny socialsekreterare. Tyra och hennes barnombud bjuder då in till ett relationellt stormöte, där den nya socialsekreteraren och Tyras samtalskontakt från BUP deltar. Under mötet får Tyra sätta sina egna ord på hur det varit att bo med sina föräldrar, hur de många olika placeringarna påverkat henne och vad hon önskar för sin framtid – att få flytta till ett nytt boende och från en trygg och stabil plats kunna må bra igen. Tyra får barnombudens hjälp att lämna in en ansökan om stödboende.

Ansökan om stödboende beviljas och flytten genomförs kort därefter. När hon landat i sitt nya sammanhang förbättras hennes mående markant. Tillsammans med Barnrättsbyrån lämnar Tyra in ett klagomål till ansvarig chef på kommunen gällande både den tidigare socialsekreteraren och familjehemmet. Klagomålet resulterar i ett nytt relationellt stormöte där bland annat enhetschefen på socialtjänsten deltar. Under mötet tar enhetschefen ansvar för bristerna i hur Tyra blivit bemött och ber henne om ursäkt. Tyra beskriver ursäkten som betydelsefull och hjälpsam för henne i att sätta punkt för detta kapitel av sitt liv.

Tyra heter egentligen något annat och har godkänt publiceringen.

Möt ett oberoende barnombud

Karin har arbetat på Barnrättsbyrån sedan 2016 och har lång erfarenhet av att möta barn och unga i rollen som oberoende barnombud. Här svarar hon på tre frågor om rollen, och fördjupar sig bland annat i hur ett barnombud kan vara till hjälp för ett barn.

På Barnrättsbyrån är det barnet som är vår uppdragsgivare - vad innebär det och hur arbetar ni barnombud med det i praktiken?

För att vi ska kunna agera och börja hjälpa ett barn behöver vi alltid få ett uppdrag direkt från barnet, även om kontakten kanske initierats av en vuxen i barnets närhet. Vi är noga med att vi vill förstå barnets situation och vad de själva önskar hjälp med. Det är också viktigt att vi redan från början, tillsammans med barnet, skapar en plan för hur vårt uppdrag ska se ut. Vi förbereder möten ihop och ser till att barnet är delaktigt i alla processer. Detta arbetssätt är gemensamt för alla våra uppdrag, oavsett om de är korta eller långa – att vi gör det tillsammans. Vi har en öppen dialog med barnet, och som barnombud kan vi även komma med förslag till barnet om vad som kan vara nästa steg och vad vi tror är hjälpsamt och lämpligt utifrån rådande situation. Vi vill vara ett stöd för barnet och med gemensam röst föra fram deras behov och önskemål.

Vad beskriver barn som det mest hjälpsamma i kontakten med ett oberoende barnombud?

Det är klart att en viktig del i ett uppdrag är att det faktiskt händer något som har en positiv inverkan i barnets liv, men det är inte nödvändigtvis så att det måste ha blivit exakt så som barnet hoppades på eller önskade initialt. En viktig del av vårt arbete är att skapa en plats för barnet att berätta om svårigheter och där de känner att vi verkligen tror på deras berättelse. De barn och unga vi möter vet ofta själva vad de behöver och vad som är hjälpsamt. Att vi lyssnar på detta och hjälper dem att lyfta sina behov till ansvariga myndigheter är avgörande.

Under alla mina år här är det känslan av att bli trodd, få hjälp att göra sin röst hörd och att inte vara ensam med det svåra, som barnen lyfter fram som det viktigaste i kontakten med oss.

”Under alla mina år här är det känslan av att bli trodd, få hjälp att göra sin röst hörd och att inte vara ensam med det svåra, som barnen lyfter fram som det viktigaste i kontakten med oss.”

Karin Henriksson,
oberoende barnombud

Ett av Barnrättsbyråns mål är att de barn och unga vi arbetar på uppdrag av ska få kunskap om samhällets möjlighet till stöd och känna hopp om att det finns hjälp att få. Hur arbetar ni som oberoende barnombud för att bidra till detta?

Detta är något vi jobbar genomgående med i våra uppdrag. Det kan till exempel handla om att hjälpa till att förbereda och strukturera möten så att barns röster blir tydligare, och att, exempelvis, socialtjänsten får en möjlighet att svara upp på ett bra sätt. Det kan också handla om att uppmuntra barn till att berätta om saker de kanske inte tidigare vågat berätta för sin socialsekreterare. Jag tror att när deras berättelser blir hörda av de personer som har ansvar för deras placeringar och välbefinnande, så ökar utrymmet för att saker ska börja hända.

Vi arbetar också med att hjälpa barn och unga att förstå att de befinner sig i komplicerade system. Att det inte är barnen det är fel på, utan systemen som är svårnavigerade och inte sällan skapar problem för barn. Samtidigt försöker vi också ge dem perspektiv på att det finns vuxna i deras professionella nätverk som vill dem väl. Jag tror att när vi som oberoende part påtalar detta, kan lugna barnet och stärka deras förtroende för de system som ska hjälpa dem.

Foto: Anton Enerlöv

10 år av samhällsförändring

2015 startades Barnrättsbyrån som en reaktion mot barns begränsade möjligheter att utkräva sina rättigheter i Sverige. Sedan dess har vi arbetat för att vår funktion – barnrättsbyråer med oberoende barnombud – ska bli en del av det svenska skyddsnätet för barn. En självklar instans för barn och unga att vända sig till när de har problem med sina rättigheter.

Nu när Barnrättsbyrån går in i sitt tionde verksamhetsår kan vi konstatera att vi nu är nära vårt mål – 2025 inleds en statligt finansierad försöksverksamhet med oberoende barnombud i civilsamhället. Men hur gick det till? Och vad innebär en försöksverksamhet för Barnrättsbyrån? Det är en förändringsresa som inneburit en envis tro på en idé, outhärliga samarbeten och hårt arbete.

2011

Barnrättsbyrån startar som ett projekt inom ramen för Ersta diakoni i Stockholm. Från dag ett strömmar barn och familjer till verksamheten.

2020

Vi tar fram vår blueprint "Barns rätt att göra sin röst hörd – barnrättsbyråernas framtid i Sverige". Tillsammans med våra kollegor i barnrättsvärlden, främst Maskrosbarn, träffar vi politiker och sätter oberoende barnombud på den politiska agendan.

2024

Regeringen går vidare med förslaget! En satsning på en försöksverksamhet presenteras i höstbudgeten för 2025.

2014

Organisationen Barnrättsbyrån har sitt första konstituerande styrelsemöte. Vi lämnar Ersta diakoni och förbereder för att öppna upp verksamheten i egen regi.

2022

Regeringen tillsätter en statlig utredning som ska utreda barnrättsbyråer med oberoende barnombud i civilsamhället. Barnrättsbyråns generalsekreterare Elin tillsätts som expert i utredningen.

2025

Regeringen fattar beslut om att inleda försöksverksamhet och Socialstyrelsen får uppdraget att överse arbetet.

2015

Barnrättsbyrån inviger sin nya verksamhet på Hornsgatan 83 i Stockholm. Hurra!

2023

Tillsammans med utredningen, Maskrosbarn och Childhood åker vi på studieresa till Storbritannien för att utforska hur deras system med oberoende barnombud fungerar.

2016–2020

Vi utvecklar vår verksamhet och börjar tillsammans med bl.a. Reach for change och Childhood ta fram en strategisk plan för implementeringen av barnrättsbyråer med oberoende barnombud i Sverige.

2023

Betänkandet *Förbättrade möjligheter för barn att utkräva sina rättigheter enligt barnkonventionen (SOU 2023:40)*, överlämnas till regeringen som föreslår en försöksverksamhet för inrättandet av oberoende barnombud i civilsamhället.

Elin Wernquist och Ida Hellrup

Generalsekreterare och biträdande generalsekreterare, grundare av Barnrättsbyrån.

Elin och Ida, nästa år inleds en statligt finansierad försöksverksamhet med oberoende barnombud i civilsamhället. Vad innebär det här för Barnrättsbyrån?

Först och främst är det ett erkännande av vår målgrupp – att det finns barn och unga som faller mellan samhällets stolar och att samhället har ett särskilt ansvar för att de fångas upp och får sina rättigheter tillgodosedda.

Satsningen innebär att ett statsbidrag kommer inrättas för att utveckla verksamheter med oberoende barnombud i civilsamhället. Vi kommer göra allt i vår makt för att bidra i det arbetet och för att försöksverksamheten blir framgångsrik och hjälpsam för barn. För oss skulle det innebära en möjlighet att vidareutveckla vår funktion, tillsammans med kollegor på andra organisationer, och säkerställa att fler barn i Sverige får tillgång till oberoende barnombud när deras rättigheter kränks.

För Barnrättsbyråns del kan denna satsning innebära en tryggare finansiering för delar av vår verksamhet de kommande åren. Att vi kommit så här långt, är helt avhängt våra finansörer som under ett decennium trott på vår förändringsresa. Men, denna satsning riktar sig enbart till vårt direkta arbete med barn och unga. Barnrättsbyrån kommer fortsatt vara beroende av modiga finansörer som vill hjälpa oss att lyfta barns erfarenheter och röster förbättra samhällssystemen och livsvillkoren för barn i Sverige.

Barnrättsbyrån på de statliga ungdomshemmen

Barnrättsbyrån har under de senaste fem åren arbetat inriktat med att synliggöra situationen för barn och unga som placeras på de statliga ungdomshemmen. Under 2024 har det innefattat både direkt arbete med placerade barn och unga, granskningar av missförhållanden och expertgruppsuppdrag i en statlig utredning.

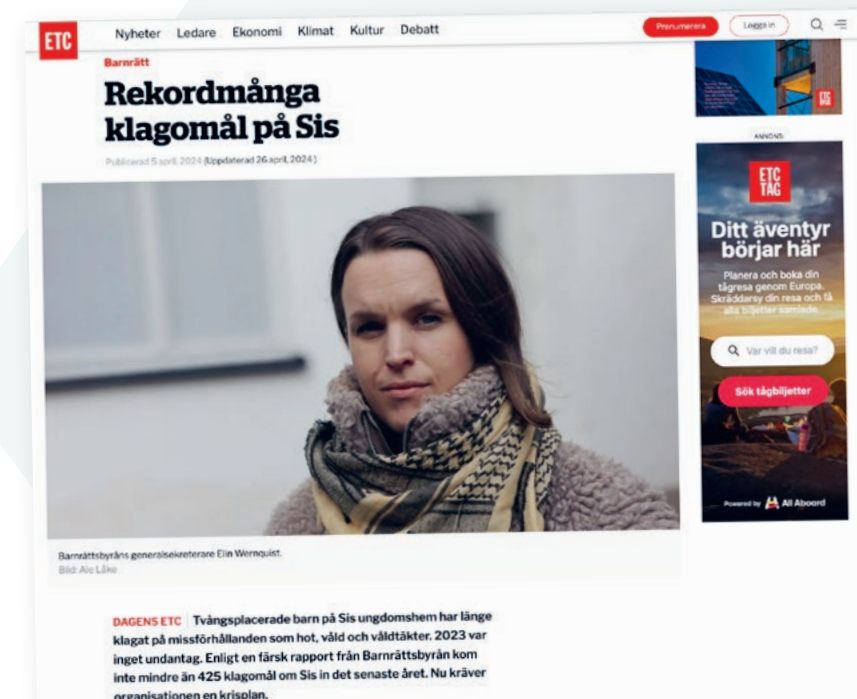
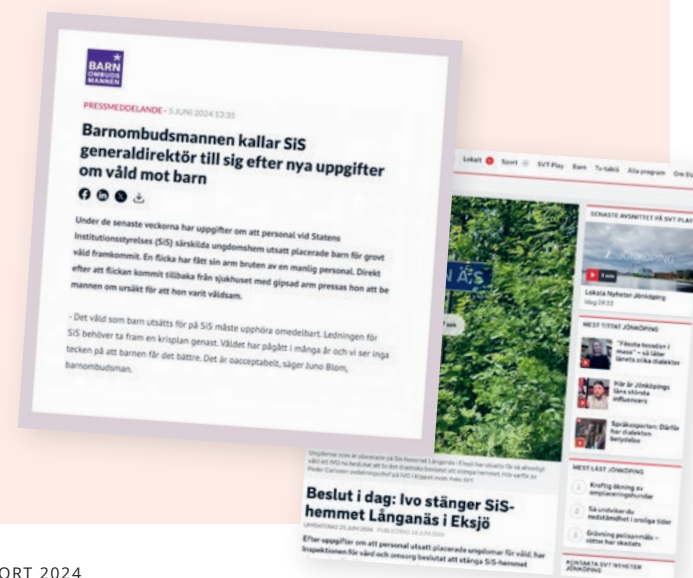
Vi vet att slutna vårdmiljöer är förknippade med särskilda risker för placerade barn och unga. Att bevaka dessa barns tillvaro och synliggöra deras situation är därför av största vikt för att se till att samhället inte brister i säkerställandet av deras trygghet och rättigheter.

Direkt arbete med placerade barn och unga

Under 2024 har vår samverkan med SiS fortsatt, vilket inneburit att våra barnombud besökt en rad ungdomshem: Johannisberg, Bergsmansgården, Brättegården, Ljungaskog, och Hässleholm. Detta har resulterat i ca 40 uppdrag från barn och unga placerade på SiS, och många fler stödjande kontakter. Barnen efterfrågar stöd i kontakten med SiS och socialtjänst, många vill ha hjälp att förstå sin situation, göra sin röst hörd och klaga på beslut som går dem emot. Flera av dem har erfarenheter av brister och missförhållanden, både i relation till socialtjänst och SiS.

Vår samverkan med SiS har inneburit ett närmare samarbete med SiS medarbetare ute på institutionerna. Ofta kommer vi in i svåra situationer, inte sällan när barn farit illa. Det kan vara utmanande att mötas och förstå varandras roller. Trots det, har vi fått till fina samarbeten och välkomnats på institutionerna. Genom samverkan har vi också fått en inblick i allt det positiva arbete som görs på SiS. De barn och unga vi möter lyfter särskilt betydelsen av deras tillitsfulla och varma relationer med SiS personal.

Under våren fick vi larm från flertalet barn och andra uppgiftslämnare om allvarliga missförhållanden vid två ungdomshem; Långanäs och Ljungaskog. Detta resulterade i att vi, och Barnombudsmannen, lämnade in anmälningar till IVO. Barnombudsmannen beslutade att kalla SiS generaldirektör till ett möte för att redogöra för händelserna och driva på för att bristerna åtgärdas. I juni beslutade IVO att stänga Långanäs då deras tillsyn visat på allvarliga missförhållanden.

Påverkan

En reform av den statliga barn- och ungdomsvården för en trygg och kvalitativ vård (Dir. 2024:13)

I februari 2024 kom det glädjande beskedet att regeringen tillsätter en statlig utredning för att reformera SiS från grunden. Barnrättsbyrån har återkommande lyft behovet av en total reform av myndigheten, för att åtgärda de allvarliga problem SiS brottats med under många år. Vår generalsekreterare Elin är utsedd som expert i utredningen och har under året bidragit i en rad expertgruppsmöten.

En ny rapport om avskiljningar, våld och missförhållanden på SiS

I april släppte Barnrättsbyrån rapporten Avskiljningar, våld och missförhållanden inom SiS ungdomsvård 2023. Den visade att våldet mot barn, i form av fysiska ingripanden och fasthållningar, ökade till rekordnivåer under 2023. Rapporten fick stor spridning i media och togs emot med stort intresse av regering och riksdag.

Kritik från tunga instanser

Utifrån vår mångåriga granskning av våld, övergrepp och missförhållanden på SiS, har vi under flera år skickat in underlag till olika internationella organ som granskar Sveriges efterlevnad av mänskliga rättigheter. Detta har resulterat i stark kritik från FN:s Tortyrkommitté 2021, (CAT/C/SWE/CO/8), Barnrättskommittén 2023 (CRC/C/SWE/CO/6-7) och nu senast Europarådets utifrån Istanbulkonventionen 2024 (GREVIO (2024)12).

Projekttår 2

Det är mitt liv

– ett projekt för att stärka placerade barns relationer, röster och rättigheter.

När barn placeras utanför hemmet har samhället en skyldighet att säkerställa att de får det bättre. Tyvärr ser det inte alltid ut så. Barn vi möter beskriver ofta att de inte förstår vad de är med om och att de har svårt att påverka viktiga beslut i sina liv. Framför allt ser vi att barns viktiga relationer inte respekteras. Det kan handla om syskon som splittras genom placering i olika familjehem, hastiga uppbrott där livsviktiga relationer tar skada eller placering på institution långt bort från sin familj. Det är mot denna bakgrund som vi driver det treåriga projektet "Det är mitt liv", med stöd från Allmänna Arvsfonden.

Projektet består av två delar: att utveckla modellen Barnets relationella stormöte, samt skapa och driva Barnrättsbyråns barnråd "Unga röster".

Barnets relationella stormöte

Projektet ska utveckla en ny form av nätverksmöte, som vi valt att kalla Barnets relationella stormöte. Målgruppen är barn och unga som står inför, är eller har varit placerade av socialtjänsten utanför hemmet.

Under 2024 har vi fortsatt utveckla modellen Barnets relationella stormöte och lärt oss viktiga principer för hur mötet ska bli så hjälpsamt som möjligt för barnet. Vi har genomfört flertalet stormöten tillsammans med barn och deras professionella och privata nätverk. Responsen från barnen har varit positiv och de allra flesta uttrycker att mötesformen gjort att de, i större utsträckning än tidigare, känt sig lyssnade på. Vi har påbörjat samforskning av modellen under ledning av Carina Håkansson, leg. psykoterapeut och fil. dr i psykologi. Samforskningen genomförs i dialog med barn och oberoende barnombud om deras erfarenheter av det relationella stormötet, vilket ger värdefull kunskap för att vidareutveckla modellen.

Vad är ett relationellt stormöte?

- **Barnet sätter agendan.** Det är barnets frågeställningar som står i centrum.
- **Barnet bjuder in.** Med stöd från Barnrättsbyrån bjuder barnet in vilka centrala personer i nätverket som ska medverka, exempelvis föräldrar, socialtjänst och andra viktiga vuxna.
- **Stöd från barnombud.** Mötet sker i dialogform och leds av två oberoende barnombud från Barnrättsbyrån, som planerar och genomför mötet tillsammans med barnet.
- **Begriplighet och delaktighet.** Syftet med mötet är att stärka relationer och bidra till ökad begriplighet och delaktighet.

Unga röster

Unga röster är en plattform där unga människor med erfarenhet av att ha varit placerade utanför hemmet kan engagera sig för att förbättra villkoren för fler barn. Genom projektet har vi mobiliserat de barn och unga som Barnrättsbyrån tidigare har arbetat på uppdrag av och som vill engagera sig. Sedan projektets start har ungdomarna i Unga röster vid flera tillfällen delat med sig av sina erfarenheter från samhällsvården till politiker och andra makthavare. Plattformen ger ungdomarna ett utrymme att dela med sig av sin unika kunskap om våra samhällssystem och bidra till förändring.

Unga röster om sitt engagemang

Varför har du valt att engagera dig i Unga röster?

För att kunna göra skillnad. Det är inte många sätt unga kan påverka, det är fint att Barnrättsbyrån låter oss göra det.

Ungdom 17 år, Unga röster

Om du skulle ge ett råd till beslutsfattare om hur de kan förbättra situationen för ungdomar inom samhällsvården, vad skulle det vara?

Jag vill att de ska lyssna mer på vad barn och andra viktiga personer runtomkring har att säga. Jag har till exempel aldrig träffat en enda chef som fattat beslut om mig under de år jag varit placerad.

Ungdom 17 år, Unga röster

Vad hoppas du att ditt engagemang kan bidra till?

Jag hoppas att det leder till att barn i framtiden som har kontakt med socialtjänsten får en bättre erfarenhet av dem än jag.

Ungdom 18 år, Unga röster

Under 2024 har Unga röster spelat en avgörande roll i de utredningar och möten de deltagit i under året. Här är ett axplock av årets aktiviteter:

- **Bidrag till statliga utredningar om tvångsvård och HVB.** Ett stort arbete som Unga röster genomförde under året var ett dialogmöte tillsammans med två statliga utredningar med fokus på tvångsvårdslagstiftningen och HVB (S 2023:13 och Dir. 2024:18). I mötet fick utredarna lyssna till ett samtal mellan ungdomarna, som själva varit placerade på SiS och HVB, om deras många gånger svåra erfarenheter av att ha ett LVU och vara placerad på institution.
- **Kunskap till granskningar och forskning.** Representanter från Unga röster har intervjuats av MR-Institutet inom ramen för deras granskning av situationen för barn på SiS, samt deltagit i en forskningsstudie om barnombud som genomförs av Lunds universitet.
- **Utvecklingsarbete med Region Västerbotten.** Unga röster i Umeå har arbetat med Region Västerbotten gällande deras strategier kring folkhälsa samt utvecklandet av SIP i region Västerbotten.
- **Upprättelse för barn i samhällsvården.** Tillsammans med experter har Unga röster gjort ett större arbete för att utforska hur barn som utsätts för övergrepp och försummelse inom samhällsvården ska få upprättelse. I ett möte medverkade Thomas Norling – JO, Pernilla Leviner – professor i offentlig rätt, Maj Fagerlund – barnrättsjurist Allmänna Barnhuset och Kerstin Wigzell samt Berith Josefsson – utredare och sekreterare i Upprättelseutredningen. Detta arbete fortskrider under 2025.

Barnkonventionen som lag – fem år senare

Fem år har gått sedan barnkonventionen blev svensk lag. På Barnrättsbyrån kan vi konstatera att det fortfarande är svårt för barn att utkräva sina rättigheter i praktiken. När konventionen införlivades i svensk lagstiftning var det en viktig milstolpe för barns rättigheter. Men när lagen kom, lämnades rättstillämparen med ett stort utrymme att tolka och döma i enskilda fall, samtidigt som myndigheterna fick ovanligt lite vägledning i hur lagen skulle tolkas och tillämpas.

På Barnrättsbyrån bestämde vi oss därför tidigt för att arbeta för att lagen skulle bli verklighet, inte bara för barn med resursstarka nätverk, utan för alla barn. Med stöd från Childhood och Stenbecks Stiftelse har vi under dessa fem år utvecklat vårt juridiska arbete, byggt nätverk att ta hjälp av, utbildat oss och drivit strategisk processföring utifrån vårt uppdragsarbete. Vi har sett till att de barn och unga vi möter har fått sina rättigheter prövade, genom att säkerställa tillgång till offentliga biträden och andra rättsliga ombud. Och i de fall där barn inte haft rätt till ombud, har vi drivit processer tillsammans med barnen. Genom de individuella uppdragen har vi påverkat strukturer och arbetat för att förbättra livsvillkoren för en större grupp barn.

Strategisk processföring – att få gehör för barns rättigheter i rättssystemet.

Att driva strategisk processföring på uppdrag av en av samhällets mest utsatta grupper är inte enkelt. Vårt främsta mål är alltid att skapa en omedelbar förbättring för det enskilda barnet – vår största framgång är därför när vi inte ens behövt gå till domstol. När myndigheter i stället lyssnat på barn, ändrat sig och tillgodosett deras rättigheter. Vi väljer inte våra uppdrag utifrån vad som kan bli ett strategiskt fall – barnen ger oss uppdragen, och genom dem identifierar vi juridiska snårigheter

och frågeställningar som vi navigerar tillsammans. Ibland har vi behövt släppa en juridiskt viktig fråga, antingen för att barnet själv velat det eller för att en process inte varit lämpligt just då.

Vår strategiska processföring har skett genom en rad olika insatser: skrivelser till nämnder, bidrag i statliga utredningar, processer i domstolar, anmälningar till tillsynsmyndigheter, rapporter till FN-kommittéer, granskningar och klagomål till Europadomstolen.

Vi har drivit frågor som rör barns rätt till:

- **Skydd mot våld** och övergrepp på statliga institutioner och rättsliga vägar till upprättelse.
- **Processbehörighet**, klagorätt och offentligt biträde vid hastiga omplaceringar.
- **Identitet** och korrekt folkbokföring för barn som felregistrerats i flyktingläger.
- **Ekonomiskt bistånd** och försörjningsstöd till papperslösa barnfamiljer.
- **Familjeliv** och syskonrelationer vid tvångsvård.
- **Rättssäkerhet** och ersättning vid olovliga frihetsberövanden.

Offentliga biträden

En fråga vi drivit under dessa fem år är barns rätt till offentliga biträden vid avgörande frågor som rör deras placeringar. Vi har arbetat på uppdrag av många barn som blivit hastigt omplacerade från familjehem där de varit i flera år, knutit an till och vill stanna i, och utan att det gjorts delaktiga i processen.

Ett uppdrag sticker ut lite extra. Det handlar om Jessica, som var 13 år när hon hämtades på sin skola för att omplaceras från sitt familjehem där hon bott sedan födseln, mot sin och familjehem-mets vilja. Tillsammans med Jessica har vi klagat till IVO och där har hon fått upprättelse i form av allvarlig kritik riktad till den ansvariga kommunen.

Jessica har även bidragit till ett skarpt lagförslag i utredningen SOU 2023:40 som nu ligger på regeringens bord, som förtydligar rätten till offentligt biträde vid omplaceringar.

”Fem år efter att barnkonventionen blev lag ser vi fortfarande stora utmaningar, men också framsteg. Vi kommer att fortsätta driva på för att barns rättigheter ska vara mer än fina ord – de ska vara en realitet i varje barns liv.”

Ida Hellrup,
biträdande
generalsekreterare
och jurist

Barns rätt till umgänge

Under 2024 fick vi prövningstillstånd i Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) för ett uppdrag som gällde barns rätt till umgänge med sitt syskon som är placerat. En fråga som aldrig tidigare prövats i överrätt, vilket är en stor framgång i sig. Tyvärr tog inte domstolen upp vår huvudsakliga fråga till prövning, att syskons relation måste skyddas utredas och prövas ordentligt enligt barnets bästa.

HFD kom fram till att socialnämnden har rätt att besluta om syskons umgänge under förutsättning att det behövs för att genomföra vården.

Mer förvånande är att domstolen också kom fram till att sådana beslut är så rutinemässiga att de kan delegeras till en socialsekreterare i stället för att beslutas om i nämnd. Det var tvärt emot vad både vi, Socialstyrelsen och SKR argumenterade för, eftersom syskonrelationer kan vara extra viktiga för placerade barn. Vi kommer fortsätta driva vidare frågan om placerade syskons umgänge på andra sätt.

Ersättning för olaga frihetsberövande

2024 arbetade vi på uppdrag av ett barn som varit felaktigt placerad på en låsbar avdelning på ett SiS-hem, efter en felaktig delegation av en ensam ordförande i nämnd. Vi hjälpte till att ansöka om ersättning för olaga frihetsberövande hos Justitiekanslern (JK). JK beslutade att bevilja

ungdomen ersättning om 45 000 kr för det lidande frihetsberövandet orsakat och vad vi vet är det första gången den ersättningen använts för barn placerade på SiS.

Hållbarhetsrapport 2024

Hur vi tar socialt, ekonomiskt och miljömässigt ansvar

Barnrättsbyråns hållbarhetsarbete 2024

På Barnrättsbyrån definierar vi hållbarhet i form av tillgängliggörandet av barn och ungas rättigheter i enlighet med FN:s barnrättskommitté, barnkonventionen. Vi står bakom Agenda 2030 och bidrar till de globala mål som 2015 röstades fram av FN.

I vårt dagliga arbete gör vi allt vi kan för att alla barn och unga i Sverige ska få sina rättigheter tillgodosedda. Genom vårt arbete påverkar vi inte bara de barn vi arbetar på uppdrag av här och nu, utan även samhället i stort.

■ **Grunden i vår verksamhet** faller inom ramen för social hållbarhet. Vi arbetar direkt med barn och unga för att stärka deras rättigheter vilket bidrar till en social hållbar utveckling för barn. Som arbetsgivare tar vi socialt ansvar för våra anställda, i form av en god arbetsmiljö och goda arbetsvillkor.

■ **Barnen är de som** kommer påverkas mest av rådande klimatförändringar. Vårt arbete med miljömässig hållbarhet handlar om att vi gör medvetna val kring de negativa avtryck vår verksamhet kan medföra.

■ **Vi arbetar för en** effektiv och transparent fördelning av de medel vi får in, så att de hamnar där de gör störst nytta: i vårt direkta arbete med barnen. Vi har processer som hjälper oss upprätthålla en ekonomisk hållbarhet.

Denna hållbarhetsredovisning är inspirerad av Global Reporting Initiatives (GRI) riktlinjer vad gäller hållbarhetsredovisning vilket gör det möjligt för våra intressenter att värdera vår verksamhet utifrån ett transparent helhetsperspektiv.

Intressenter

Hållbarhetsredovisningen fokuserar på de områden som vi tillsammans med våra intressenter anser vara viktigast. Då vi arbetar för barn och ungas rättigheter är barnen våra främsta intressenter. Där till anställda, medlemmar, allmänheten, privata givare, stiftelser, företag samt den offentliga sektorn som har ansvar att tillgodose barns rättigheter.

Vår koppling till FN:s globala mål

Barnrättsbyrån möter en väldigt utsatt grupp barn och unga där majoriteten på olika sätt är beroende av samhällets insatser. En stor och viktig del i vårt uppdragsarbete handlar om att vara ett stöd i kontakt med olika myndigheter för att säkerställa att barn får den hjälp de har rätt till. Det kan handla om allt ifrån att skydda barn och unga på SiS mot våld och övergrepp, att hjälpa en ungdom med psykisk ohälsa att få rätt vård, att barn med olika typer av funktionsnedsättningar får individanpassat stöd i vardagen eller att barn blir lyssnade på och respekterade i processer och beslut som rör deras liv. Nedan är några av de främsta frågor vi fokuserar på som knyter an till FN:s globala mål.

1.3 Inför sociala trygghetssystem

Införa nationellt lämpliga system och åtgärder för socialt skydd för alla, inklusive grundskydd, och senast 2030 säkerställa att de omfattar en väsentlig andel av de fattiga och de utsatta.

3.8 Tillgängliggör sjukvård för alla

Åstadkomma allmän hälso- och sjukvård för alla, som även skyddar mot ekonomisk risk, tillgång till grundläggande hälso- och sjukvård av god kvalitet liksom tillgång till säkra, effektiva och ekonomiskt överkomliga grundläggande läkemedel och vaccin av god kvalitet.

4.A Skapa inkluderande och trygga utbildningsmiljöer

Bygga och förbättra utbildningsmiljöer som är anpassade för barn och personer med funktionsnedsättning, samt tar hänsyn till jämställdhetsaspekter och därmed erbjuder en trygg, fredlig, inkluderande och ändamålsenlig lärandemiljö för alla.

5.2 Utrota våld mot och utnyttjandet av kvinnor och flickor

Avskaffa alla former av våld mot alla kvinnor och flickor i det offentliga och privata rummet, inklusive människohandel, sexuellt utnyttjande och andra typer av exploatering.

10.3 Säkerställ lika rättigheter för alla och utrota diskriminering

Säkerställa lika möjligheter och minska förekomsten av ojämlika utfall, bland annat genom att avskaffa diskriminerande lagstiftning, politik och praxis och främja lagstiftning, politik och åtgärder av lämpligt slag i detta hänseende.

16.2 Skydda barn mot övergrepp, utnyttjande, människohandel och våld

Eliminera övergrepp, utnyttjande, människohandel och alla former av våld eller tortyr mot barn.

16.3 Främja rättssäkerhet och säkerställ tillgång till rättvisa

Främja rättssäkerheten på nationell och internationell nivå samt säkerställa lika tillgång till rättvisa för alla.

16.10 Säkerställa allmän tillgång till information och skydda de grundläggande friheterna

Säkerställa allmän tillgång till information och skydda grundläggande friheter, i enlighet med nationell lagstiftning och internationella avtal.

16.B Främja och verkställ icke-diskriminerande politik och lagstiftning

Verka för och genomdriva icke-diskriminerande lagstiftning och politik för en hållbar utveckling.

Så här tar vi socialt, miljömässigt och ekonomiskt ansvar

Social hållbarhet

Externt

På Barnrättsbyrån låter vi vårt sociala ansvar genomsyra samtliga delar av vårt externa arbete. Vi värnar mänskliga rättigheter, jämställdhet, mångfald och hållbarhet i alla delar av vårt arbete – från insidan av våra kontor till de barn och unga vi dagligen möter utanför.

Barnrättsbyrån kämpar för att barn och unga ska tas på allvar och få rätt hjälp av samhället. Det gör vi genom att erbjuda socialt och juridiskt stöd, råd och praktisk hjälp i frågor som rör alla barns rättigheter. Under de senaste åren har vi med hjälp av våra samarbetspartners kunnat ta stora kliv i arbetet med att bidra till att barnkonventionen respekteras och efterlevs av beslutsfattare på alla nivåer i det svenska samhället.

Internt

För att vi som organisation och arbetsgivare ska kunna bidra till en socialt hållbar utveckling och samtidigt driva vårt arbete på ett hållbart sätt, är det viktigt att vi tar vårt sociala ansvar internt. Vi vill skapa de bästa förutsättningarna för en snäll och trygg arbetsplats som kännetecknas av ödmjukhet och respekt för varandra.

Barnrättsbyrån som arbetsplats

Vi arbetar tillsammans för att Barnrättsbyrån ska vara en snäll barnrättsorganisation och en arbetsplats där medarbetare trivs och mår bra, har ett stort handlingsutrymme och mandat och får utlopp och användning av sitt engagemang. Arbetsgruppen har tagit fram tre huvudområden för vårt arbetsmiljöarbete:

■ Meningsfullhet och utveckling

Barnrättsbyrån ska vara en trygg, omsorgsfull och kreativ arbetsplats, där varje enskild medarbetare får mandat att agera och använda sitt engagemang.

Arbetet förutsätter ett ständigt lärande hos medarbetaren och arbetsplatsen som helhet som stöttas av arbetsgivaren.

■ Livet i övrigt

Barnrättsbyrån ska vara en arbetsplats som tar hänsyn till livets alla delar. Arbetslivet är bara en del av livet i stort. Balansen mellan arbete och fritid är avgörande för att medarbetare ska hålla på sikt. Hos oss innebär det bl.a. att det finns en flexibilitet i planeringen av arbetet och att, givet livets förutsättningar, så kan prestationen på jobbet skifta. Då hjälps vi åt och ställer upp för varandra.

■ Hälsa och hållbarhet

Barnrättsbyrån ska vara en hållbar arbetsplats där vi genom ett systematiskt arbetsmiljöarbete förebygger ohälsa och olyckor. Det innebär bl.a. att vi har rutiner och kunskap för att arbeta systematiskt med vår arbetsmiljö och tydliga och återkommande forum för detta.

Mångfald och jämställdhet

Alla medarbetare på Barnrättsbyrån ska ha lika rättigheter, möjligheter och skyldigheter oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionsvariation, sexuell läggning, ålder eller anställningsform. Vi strävar alltid efter att bredda representationen i arbetsgruppen vid nyrekryteringar. Barnrättsbyrån är medlemmar i Fremia där vi tecknat kollektivavtal för samtliga anställda.

Miljömässig hållbarhet

Klimatfrågan är viktig för oss och våra intressenter. För en organisation som jobbar för barn och ungas rättigheter är det extra viktigt att vi tar vårt ansvar för miljön och klimatet. Genom att minska vår miljöpåverkan kan vi bidra till att framtidens generationer och de barn vi möter idag ges bättre förutsättningar för en hållbar framtid.

Så här arbetar vi för att minska vår miljöpåverkan:

■ Resor och transporter

En stor del av vårt arbete handlar om att möta barn och unga där de befinner sig. Då en majoritet av barnen är placerade runt om i landet innebär det en del resor för barnombuden. I och med att resandet är en förutsättning för vår ändamålsuppfyllelse är vi måna om att i så stor utsträckning det är möjligt resa med tåg eller kollektivtrafik.

■ Inköp och kontor

Vi försöker i vårt dagliga arbete göra medvetna hållbara val när det kommer till inköp och vi ser alltid till att välja reparation och återbruk framför nyinköp när det är möjligt, detta för att inte bidra till överkonsumtion.

Ekonomisk hållbarhet

Vi tar vårt ekonomiska ansvar genom att hela tiden ha en öppen och transparent dialog kring hur vi hanterar de ekonomiska medel vi får. Vi är alltid noga med hur vi nyttjar våra resurser till fördel för vårt arbete. Vi är måna om att skapa ett förtroende hos våra samarbetspartners och att visa att vi håller en effektiv resursförbrukning. För att säkerställa detta har vi ett flertal kontrollfunktioner både internt och externt:

■ Rapportering och redovisning

Barnrättsbyrån har inarbetade processer och system för att kontrollera och säkerställa att redovisningen är korrekt och följer de krav och riktlinjer som finns. Våra redovisnings- och värderingsprinciper överensstämmer med årsredovisningslagen, BFAR 2012:1 (K3) och Giva Sveriges styrande riktlinjer för årsredovisning. Revisioner utförs av Ernst & Young AB.

■ Giva Sveriges kvalitetskod

Sedan 2019 är Barnrättsbyrån medlem i Giva Sverige (branschförening som arbetar för tryggt givande) och tillämpar dess etiska kvalitetskod där nyckelorden är respekt, öppenhet, trovärdighet och kvalitet. Vi bär med stolthet märkningen *Tryggt Givande*.

■ Svensk Insamlingskontroll

Barnrättsbyrån har 90-konto via Svensk insamlingskontroll vilket innebär att vi granskas så att insamlingar inte belastas med oskäliga kostnader, att goda marknadsföringsmetoder används samt att ändamålsenliga metoder för insamlingskontroll utvecklas.

A photograph of a schoolyard with several children. In the foreground, a child with a large afro hairstyle is seen from behind, wearing a light blue puffer jacket and a grey backpack. Another child with blonde hair is seen from the side, wearing a black and white checkered shirt and a backpack, with their arm around the child with the afro. In the background, other children are visible, some looking towards the camera. The scene is outdoors with a brick building and a blue door in the background.

////

Årsredovisning för Barnrättsbyrån Sverige

Org.nr: 802490-6771

Styrelsen för Barnrättsbyrån Sverige får härmed avge årsredovisning för räkenskapsåret 2024

Förvaltningsberättelse

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK. Om inte annat särskilt anges, redovisas alla belopp i hela kronor (kr). Uppgifter inom parentes avser föregående år.

ALLMÄNT OM VERKSAMHETEN – DET HÄR ÄR BARNRÄTTSBYRÅN

Barnrättsbyrån Sverige (nedan Barnrättsbyrån) är en fristående, partipolitiskt och religiöst obunden barnrättsorganisation som kämpar för att barn och unga ska tas på allvar och få rätt hjälp av samhället. Barnrättsbyrån bedriver verksamhet med oberoende barnombud som arbetar på uppdrag av enskilda barn och unga, och erbjuder socialt och juridiskt stöd och praktisk hjälp i alla frågor som rör barns rättigheter. Utifrån våra barns erfarenheter och röster bedriver vi ett påverkansarbete för att förändra systemet och förbättra livsvillkoren för en större grupp barn. Vår vision är ett samhälle där barn och unga tas på allvar och ges möjligheten till att leva ett gott liv. Alla barn och unga, 0-21 år, är välkomna att höra av sig till oss för att ge oss ett uppdrag, men Barnrättsbyrån riktar sig särskilt till barn med omfattande behov av stöd och hjälp och som av olika anledningar saknar tillräckligt sådant stöd från vårdnadshavare eller andra vuxna i sin närhet. Vårt arbete utgår från FN:s konvention om barnets rättigheter, barnkonventionen. Genom att arbeta för en förbättrad hälsa och livssituation för barn och unga bidrar Barnrättsbyrån också till flera av FN:s mål om en hållbar och fredlig utveckling, Agenda 2030.

Barnrättsbyrån är en ideell förening som finns i Stockholm och Umeå. Föreningen har sitt säte i Stockholms kommun. Barnrättsbyråns verksamhet bedrivs med hjälp av medel från stat och kommun, stiftelser, företag och privatpersoner. 2024 är organisationens nionde verksamhetsår.

ÄNDAMÅLSUPPFYLLELSE

Uppdragsarbete – direkt stöd och hjälp till barn och unga

Att arbeta på uppdrag av barn är Barnrättsbyråns kärna. Alla uppdrag ser olika ut och det finns inga färdiga mallar eller manualer. Vår metod grundar sig i ett gemensamt utforskande som vi summerar i tre steg: lyssna, formulera och agera. När ett barn hör av sig till oss får det berätta sin historia. Det är vårt jobb att lyssna, och tro på, det barnet berättar. När vi tillsammans har en bild av situationen, pratar vi om vilken hjälp barnet behöver. Om barnet önskar vår hjälp formulerar vi ett uppdrag som barnet ger till oss. Sedan sätter vi i gång och agerar. Det kan innebära många olika saker: vi pratar, skriver, ringer och följer med på möten. Det viktigaste är att vi gör allt tillsammans med barnet.

De barn och unga som vänder sig till Barnrättsbyrån lever i utsatta livssituationer. Ofta vill de ha hjälp att förstå sin situation, vilka rättigheter de har och få stöd i kontakten med myndigheter. Och kanske viktigast av allt någon som lyssnar och tar dem på allvar i en mycket svår situation.

Statistik och målgrupp 2024

- 89 barn och unga fick direkt stöd (55 i Stockholm, 34 i Umeå).
- Medelålder: 15 år (yngsta barnet 7 månader, äldsta ungdomen 21 år).
- 70 % identifierar sig som tjejer, 30 % som killar.
- 88 % av barnen var placerade på institution, familjehem, jourhem eller levde i en osäker boendesituation.
- 850 stödjande kontakter (jämfört med 628 år 2023).

I princip samtliga barn och unga vi arbetat på uppdrag av har önskat stöd i kontakt med ansvarig myndighet, vilket främst har varit socialtjänsten men också Statens institutionsstyrelse (SiS), rättsväsendet, skola, barn- och ungdomspsykiatri och Migrationsverket.

Vi har likt föregående år bland annat arbetat på uppdrag av flera barn som varit familjehemsplacerade under en längre tid och som hastigt fått vetskap om att de ska omplaceras från sitt nuvarande

familjehem till ett annat. Våra insatser för dessa barn har handlat om att uppmärksamma myndigheter om barns rätt till delaktighet och egenmakt i beslut som rör dem, att strida för deras rätt att klaga på beslut och tillgodose deras rätt till ett offentligt biträde enligt LVU. Genom vårt arbete, med orosanmälningar och skrivelser till nämnd, fick flera barn rätt till ett offentligt biträde i processen. Vi har fortsatt att utveckla vårt arbete med strategisk processföring som en del i vårt direkta uppdragsarbete, med målet att förbättra situationen för fler barn i Sverige. Under verksamhetsåret har vi haft flera pågående mål i domstol. Bland annat gällande ekonomiskt bistånd för papperslösa barnfamiljer, umgängesbegräsningar mellan syskon för placerade barn, beslut om begränsning av elektroniska kommunikationstjänster och vård i enskildhet på SiS. Vi har även gjort flera anmälningar till tillsynsmyndigheter, exempelvis ett till JK där barnet fick upprättelse i form av ersättning för olaga frihetsberövande på SiS.

Under året har vi fått ett ökat antal uppdrag från barn placerade på SiS, via våra granskningar och uppmärksamhet i media och på sociala medier samt verksamhetsbesök som vi sedan hösten 2023 gör i samverkan med SiS. Det är komplexa uppdrag som både berör barnets kontakt med socialtjänsten och hur de har det på SiS, vilket innefattar både våld, övergrepp och andra kränkningar av personal samt bristande vård och bemötande. Under 2024 sökte vi och beviljades miljonstöd från Svenska Postkodlotteriets stiftelse, för ett projekt med syfte att hjälpa barn att utkräva sina rättigheter på de statliga ungdomshemmen. Projektet "Inläst och rättslös" sker i samverkan med SiS.

Under 2024 fortsatte vi med vårt Arvsfondsprojekt, "Det är mitt liv", för att stärka placerade barns relationer, röster och rättigheter. Inom ramen för detta projekt har vi fortsatt arbetet med vår plattform för barn och unga som vill engagera sig i vårt påverkansarbete, "Unga röster" och att utveckla metoden "Barnets relationella stormöte". Ett verktyg där barnet får sätta agendan och bjuda in sina viktiga personer, både privata och professionella, för att stärka dessa relationer och få bli hörd och förstå sin situation bättre.

Utöver de 89 uppdragen har vi under 2024 haft 850 stödjande kontakter där varje kontakt är ett samtal, möte eller stöd via mejl som inte lett till ett uppdrag, oftast på grund av att vi har haft fullt i verksamheten. Det är högre än 2023 (628) men fortsatt i linje med vår prioritering av det direkta arbetet med barn och unga vi arbetar på uppdrag av, framför att finnas till för hjälpsökande vuxna som ofta ringer på mottagningstelefonen. Det höga trycket i mottagningen pekar alltså fortsatt på att det finns ett stort behov av vår hjälp och funktion.

Under 2024 gjordes ingen ny utvärdering av uppdragsarbetet likt 2023. Däremot har samma forskare som utförde 2023 års utvärdering, sökt och beviljats medel för ett tvåårigt forskningsprojekt inom vilket Barnrättsbyråns uppdragsarbete kommer granskas. Forskningsstudien heter: *Samhällsvårdade barn som rättighetsförvarare? En studie av rättslig mobilisering av samhällsvårdade barns rättigheter* (Dr. Jonna Rennerskog SU) och påbörjas under 2025.

Påverkansarbete

Barnrättsbyrån har under 2024 fortsatt att på olika sätt arbeta för att lyfta våra barns erfarenheter till myndigheter och beslutsfattare på lokal, regional och nationell nivå. I augusti presenterade regeringen en stor satsning på oberoende barnombud i höstbudgeten. Satsningen bygger på förslaget från SOU 2023:40 om att inleda försöksverksamhet med oberoende barnombud i civilsamhällesorganisationer som arbetar på enskilda barns uppdrag. I princip samtliga remissinstanser var mycket positiva till förslaget och Riksdagen röstade igenom satsningen, i slutet av året. Att oberoende barnombud är en statligt erkänd och finansierad funktion för barn har varit Barnrättsbyråns målsättning från start. Beskedet är en stor seger och vi ser fram emot att bidra i arbetet framåt.

Under året har vi fortsatt kampen för barnen på SiS och deras rätt att skyddas mot våld och övergrepp. Ett arbete som uppmärksammats både politiskt och medialt. Under året släppte vi vår tredje uppföljningsrapport på 2021 års rapport om våld *"...och jag kunde inte andas" en granskning av våld mot barn på de statliga ungdomshemmen*. Uppföljningsrapporten visade att trots omfattande insatser och

åtgärder är situationen för barn på SiS fortsatt alarmerande. Det går inte att dra slutsatsen att varken våld mot barn eller andra missförhållanden inom myndigheten minskar.

Under året har vår generalsekreterare, Elin Wernquist, medverkat som expert i utredningen *Dir 2024:13 En reform av den statliga barn- och ungdomsvården för en trygg och kvalitativ vård* som tillsattes i februari 2024. Utredningen har ett omfattande uppdrag som ska lägga grunden för en total reform av att den statliga barn- och ungdomsvården. Syftet är enligt direktivet att stärka den statliga barn- och ungdomsvårdens vårdande uppdrag och del i vårdkedjan för att säkerställa att barn och unga ges en trygg och kvalitativ vård, skola och behandling. För att bidra till SiS-utredningen men även de pågående LVU (Dir 2023:160)- och HVB-utredningens (Dir 2024:13) arbete, anordnade vi under hösten 2024 ett dialogmöte om framtidens statliga barn- och ungdomsvård. Fokuset var att möjliggöra för utredningarna och andra makthavare, att få möta människor som idag bedriver ett gott och hoppfullt arbete med de barn som dessa utredningar berör.

Unga röster

Barnrättsbyråns råd, Unga röster, tog form under 2023. Det är ett råd som består av barn och unga som tidigare gett oss uppdrag och som nu vill vara med och påverka för andra barn och ungas rättigheter. Under 2024 har Unga röster spelat en avgörande roll i de utredningar och möten de deltagit i under året. Bland annat har medlemmar ur rådet deltagit i möten eller bidragit i att ta fram underlag till: regerings strategi för psykisk hälsa och suicidprevention, arbetat med Region Västerbotten gällande deras strategi kring folkhälsa samt utvecklandet av SIP i region Västerbotten, deltagit i remissarbetet för SOU 2023:66, träffat Barnombudsmannen utifrån våld på statliga ungdomshem, deltagit i en forskningsstudie om barnombud på Lunds Universitet samt en granskning av barn på SiS som MR Institutet genomför.

Tillsammans med experter har Unga röster gjort ett större arbete för att utforska hur barn som utsätts för övergrepp och försummelse inom samhällsvården ska få upprättelse. I ett möte medverkade Thomas Norling JO, Pernilla Leviner, professor i offentlig rätt, Maj Fagerlund barnrättsjurist Allmänna Barnhuset och Kerstin Wigzell samt Berith Josefsson, utredare och sekreterare i Upprättelseutredningen. Det arbetet fortskrider under 2025.

Ytterligare ett stort arbete som Unga röster genomförde under året var ett dialogmöte för barn som varit placerade på HVB och SiS, tillsammans med två statliga utredningar med fokus på tvångsvårdslagstiftningen och HVB (S 2023:13 och Dir. 2024:18). I mötet fick utredarna lyssna på ett samtal mellan ungdomarna om deras många gånger svåra erfarenheter av att ha ett LVU och vara placerad på institution.

Övrigt påverkansarbete

Barnrättsbyrån har vidare föreläst och deltagit i flera andra forum under 2024 för att lyfta våra barns erfarenheter, exempelvis medverkade generalsekreteraren i ett panelsamtal tillsammans med några av Sveriges främsta experter inom barnrätt, på en eftermiddag arrangerad av Stockholms universitets Barnrättscentrum- om förverkligandet och förutsättningar för barns rättigheter i Sverige.

Under 2024 blev Barnrättsbyrån också medlemmar i Socialstyrelsens råd för barn och unga - ett rådgivande organ som ska ge Socialstyrelsen bättre kunskap om barns och ungas aktuella situation, intressen och behov. I november medverkade Emma Wennerström på ett externt webinarium på barnkonventionens dag, som rådet bjöd in till. Vi är också medlemmar i SKRs Lärandeforum för omställningen till nya socialtjänstlagen, tidiga insikter för tidiga insatser.

Under året har Barnrättsbyrån lämnat in remissvar på följande utredningar:
SOU 2023:40 Förbättrade möjligheter för barn att utkräva sina rättigheter enligt barnkonventionen
SOU 2023:66 Barn och unga i samhällsvård
SOU 2023:44 En översyn av regleringen om frihetsberövande påföljder för unga
SOU 2024:25 En mer effektiv tillsyn över socialtjänsten
SOU 2024:30 En statlig ordning med brottsförebyggande åtgärder för barn och unga

Vi lämnade även i rapport till FN inom ramen för Sveriges UPR-granskning, med fokus på barns möjligheter att klaga samt våld och missförhållanden inom den statliga tvångsvården.

Under 2024 var Barnrättsbyrån synliga i den politiska debatten och vi omnämndes 343 gånger i media under året vilket motsvarar en räckvidd på 36 miljoner personer och ett PR-värde på 23,5 mkr. Genom ett ihärdigt och långsiktigt påverkansarbete i kombination med vårt uppdragsarbete säkerställer vi barns rättigheter i praktiken.

SÅ HÄR STYRS BARNRÄTTSBYRÅN

Styrelse

På årsmötet den 29 april 2024 beslutades att styrelsen skulle ha följande sammansättning:

Ordförande:

Kajsa Korsgren, enhetschef ekonomi, RFSU

Ledamöter:

Louise Dane, doktor i offentlig rätt, jurist Asylrättscentrum Johan Lindahl, konsult, Lennox PR

Agneta Widerståhl, jurist, f.d vice stadsjurist och barnombudsman i Stockholms stad

Valberedning:

Elin Wernquist, generalsekreterare, Barnrättsbyrån

Ida Hellrup, biträdande generalsekreterare, Barnrättsbyrån

Revisorer:

Vid årsmötet valdes Ernst & Young AB som revisor, med auktoriserad revisor Sanna Lindén som huvudansvarig representant.

Styrelsen har haft 6 ordinarie styrelsemöten samt ett årsmöte under 2024. Ingen ersättning utgår till styrelsen.

Barnrättsbyråns kansli

Barnrättsbyråns huvudkontor ligger på Södermalm i Stockholm och leds av grundare och generalsekreterare Elin Wernquist, biträdande generalsekreterare Ida Hellrup samt verksamhetschef Emma Wennerström. Tillsammans med ekonomi- och insamlingsansvarig Klara Blank och kommunikation- och insamlingsansvarig Gabrielle Iselius bildar de organisationens kansli.

Anställda

Barnrättsbyrån har under verksamhetsåret haft 13 anställda, 10 i Stockholm och 3 i Umeå. Organisationen utgjordes under året av följande medarbetare:

Stockholm:

Elin Wernquist, generalsekreterare

Ida Hellrup, biträdande generalsekreterare

Emma Wennerström, verksamhetschef

Klara Blank, ekonomi- och insamlingsansvarig

Gabrielle Iselius, kommunikation- och insamlingsansvarig

Karin Henriksson, socionom och barnombud (tillbaka från föräldraledighet april -24)

Malin Ramberg, socionom och barnombud

Moa Sundell, socionom och barnombud

Leticia Mendez, jurist och barnombud (påbörjade anställning januari -24)

Babak Behdjou, jurist och barnombud (tjänstledig sedan -22)

Umeå:

Anna Wibron, socionom och barnombud (avslutade anställning juli -24)

Jenny Emilsson Hedman, beteendevetare och barnombud

Olivia Henriksson, socionom och barnombud

Medlemmar

Barnrättsbyrån hade 20 medlemmar år 2024. Medlemsavgiften kostar 200 kronor per år men är gratis för ungdomar som vi arbetat på uppdrag av.

Giva Sveriges kvalitetskod

Sedan 2019 är Barnrättsbyrån medlem i Giva Sverige och tillämpar dess etiska kvalitetskod där nyckelorden är respekt, öppenhet, trovärdighet och kvalitet. Vartannat år granskar en extern revisor medlemsorganisationerna för att intyga att dessa efterlever kvalitetskoden. Senast detta gjordes av Barnrättsbyråns revisorer var i september 2024.

Svensk Insamlingskontroll

Barnrättsbyrån har 90-konto via Svensk Insamlingskontroll vilket innebär att vi granskas så att insamlingar inte belastas med oskäliga kostnader, att goda marknadsföringsmetoder används samt att ändamålsenliga metoder för insamlingskontroll utvecklas.

VÄSENTLIGA HÄNDELSE
UNDER RÄKENSKAPSÅRET

Vi klev in i 2024 med en stundande flytt för personalstyrkan i Stockholm. Efter nästan nio år på Hornsgatan var det dags att ta nästa steg och flytta till större och bättre anpassade lokaler på Sankt Paulsgatan vid Mariatorget. Under vintern genomfördes en omfattande renovering av lokalerna innan flyttlasset gick i början på april. Beslutet att flytta var dels en följd av de senaste årens expansion, vilket medförde behovet av större lokaler för att bättre kunna möta barn och unga. Det var också ett strategiskt beslut och en del i att rusta upp och ge oss själva bästa möjliga förutsättningar att visa på best practice kring hur en barnrättsbyrå kan bedrivas. Detta inför utredningens förslag om försöksverksamheter med barnrättsbyråer i Sverige. En stor satsning för oss som organisation, både ekonomiskt och tidsmässigt. Så här snart ett år in i den nya lokalen kan vi konstatera att det var helt rätt beslut och att både medarbetare och barn och unga som besöker oss känner sig hemma och välkomnade.

Likt de senaste åren ser vi att barns rättigheter inom vissa områden inskränks och hotas till följd av nya politiska åtgärder och beslut. Vi samverkar fortsatt intensivt med andra barnrättsorganisationer för att göra det vi kan för att motverka de repressiva förslag som läggs fram. På andra områden kommer reformer och utredningar som stärker barns rättigheter, både inom exempelvis den statliga tvångsvården, tvångsvårdslagstiftningen, socialtjänstlagen och vad gäller barns rätt till upprättelse när deras rättigheter kränkts.

HÅLLBARHETSUPPLYSNINGAR

Barnrättsbyrån verkar för att barn och unga ska få tillgång till rätt hjälp av samhället och vår vision är ett samhälle där barn och unga tas på allvar och ges möjligheten till att leva ett gott liv. I grund och botten handlar det om social hållbarhet. För Barnrättsbyrån innebär det att arbeta på uppdrag av enskilda barn och unga, att samla och stärka nätverken runt barnen och att lyfta barnens erfarenheter i olika led för att förbättra situationen för fler barn. Genom vårt arbete påverkar vi inte bara de barn vi arbetar på uppdrag av här och nu utan även samhället i stort. Vi försöker i vårt dagliga arbete göra medvetna, hållbara val, i allt ifrån inköp till hur vi reser.

Medarbetare

Barnrättsbyrån bestod under verksamhetsåret av 13 medarbetare. Majoriteten är kvinnor (fn enbart en manlig anställd, som är tjänstledig).

Under året har vi, som en del i vårt arbetsmiljöarbete, arbetat med vår handledare, leg. terapeut Carina Håkansson, där vi haft löpande handledning för arbetsgruppen var fjärde vecka.

Barnrättsbyrån har under 2024 varit medlemmar i Fremia där vi har kollektivavtal för samtliga anställda.

FÖRVÄNTAD FRAMTIDA UTVECKLING

Barnrättsbyråer som funktion

Under 2024 lade regeringen fram förslaget om oberoende barnombud från SOU 2023:40 inom ramen för budgetpropositionen, vilket röstades igenom av Riksdagen i slutet av året. Vi kommer under kommande år arbeta målinriktat för utredningens och barnrättsbyråernas implementering i Sverige.

Tematiskt fokus

Under nästkommande år kommer vi fortsätta ha fokus på frågan kring placerade barns röster, relationer och rättigheter, i slutförandet av vårt Arvsfondsprojekt. Vi kommer även fortsätta arbeta för att driva fram en reform av den statliga ungdomsvården (SiS) och stärka skyddet för barn mot våld och övergrepp under sina placeringar. Bland annat genom vår fjärde uppföljningsrapport om våld och missförhållanden på SiS avseende 2024 som släpps våren 2025, samt genom att bidra i utredningsarbetet kring reformen av den statliga tvångsvården samt tillhörande påverkansarbete på området.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Vi har sedan det senaste valet sett en utveckling av ett politiskt klimat där civilsamhällets roll i demokratin ifrågasatts. En utveckling där vi identifierar risk för påverkan både vad gäller finansiering såväl som civilsamhällets handlingsutrymme. Barnrättsbyråns ledning fortsätter att bevaka denna utveckling och ser ett fortsatt behov av att samverka med övriga aktörer i civilsamhället för att agera för och värna ett oberoende civilsamhälle som står upp för mänskliga rättigheter.

RESULTAT OCH STÄLLNING

Årets verksamhetsintäkter uppgår till 11,6 mkr (10,3 mkr 2023). Ökningen beror främst på att vi under hösten sökte samt beviljades särskilt utlysta bidrag från både Karin och Ernst August Bångs stiftelse och Kronprinsessan Margaretas minnesfond om totalt 850 tkr. Vi ingick även ett IOP (idéburet offentligt partnerskap) med Umeå kommun och startade i gång vårt projekt med Svenska Postkodlotteriets stiftelse i november.

RESULTAT OCH STÄLLNING

FLERÅRSÖVERSIKT <i>Allmänna förutsättningar Resultat (tkr)</i>	2024	2023	2022	2021
Verksamhetens intäkter	11 578	10 355	8 361	9 369
Verksamhetens kostnader	-11 568	-9 845	-8 786	-9 369
Verksamhetens resultat	10	510	-25	-25
Resultat från finansiella investeringar	-3	-1	-1	-1
Årets resultat	7	510	-425	-26

FÖRÄNDRING AV EGET KAPITAL	Balanserat kapital	Summa kapital
Belopp vid årets ingång	2 218 776	2 218 776
Årets resultat	7 126	7 126

Belopp vid årets utgång	2 225 902	2 225 902
-------------------------	-----------	-----------

Föreningens resultat och ställning i övrigt framgår av efterföljande resultat- och balansräkning med noter.

RESULTATRÄKNING

RESULTATRÄKNING	NOT	2024-01-01 -2024-12-31	2023-01-01 -2023-12-31
Verksamhetens intäkter			
Medlemsavgifter		2 400	2 200
Gåvor	3	667 514	514 642
Bidrag	3	10 883 875	9 800 230
Övriga verksamhetsintäkter		24 398	38 109
Summa verksamhetens intäkter		11 578 187	10 354 981
Verksamhetens kostnader	4		
Ändamålskostnader		-9 608 539	-8 604 720
Insamlingskostnader		-902 590	-336 911
Administrationskostnader		-1 057 248	-902 939
Summa verksamhetens kostnader		-11 568 377	-9 844 570
Verksamhetsresultat		9 810	510 411
Resultat från finansiella poster			
Övriga ränteintäkter och liknande resultatposter		388	322
Räntekostnader och liknande resultatposter	5	-3 072	-1 173
Summa finansiella poster		-2 684	-851
Resultat efter finansiella poster		7 126	509 560
Resultat före skatt		7 126	509 560
ÅRETS RESULTAT		7 126	509 560

BALANSRÄKNING

BALANSRÄKNING	NOT	2024-12-31	2023-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>			
Inventarier, verktyg och installationer	6	897 841	0
		897 841	0
Summa anläggningstillgångar		897 841	0
Omsättningstillgångar			
<i>Kortfristiga fordringar</i>			
Övriga fordringar		7 177	70 454
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	7	214 679	156 328
Summa kortfristiga fordringar		221 856	226 782
<i>Kassa och bank</i>		4 592 990	4 138 744
Summa omsättningstillgångar		4 814 846	4 365 526
SUMMA TILLGÅNGAR		5 712 687	4 365 526

EGET KAPITAL OCH SKULDER

EGET KAPITAL OCH SKULDER	NOT	2024-12-31	2023-12-31
Eget kapital			
Årets resultat		7 126	509 560
Balanserat kapital		2 218 776	1 709 216
Summa eget kapital		2 225 902	2 218 776
Kortfristiga skulder			
Leverantörsskulder		92 186	37 357
Skuld erhållna ej nyttjade bidrag	8	2 631 824	1 432 529
Övriga skulder		424 430	402 661
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	9	338 345	274 203
Summa kortfristiga skulder		3 486 785	2 146 750
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		5 712 687	4 365 526

NOTER

NOT 1 REDOVISNINGS- OCH VÄRDERINGSPRINCIPER

ALLMÄNNA UPPLYSNINGAR

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med årsredovisningslagen och BFNAR 2012:1 Årsredovisning och koncernredovisning (K3).

INTÄKTSREDOVISNING

Intäker värderas, om inget särskilt anges nedan, till verkliga värdet av det som erhållits eller kommer att erhållas.

Medlemsavgifter

Medlemsavgifter omfattar inbetalningar för medlemskap i den ideella föreningen. Medlemsavgifter intäktsförs vid inbetalning från medlem.

Gåvor

Gåvor redovisas som huvudregel som intäkt när de erhålls.

Bidrag

Bidrag redovisas som intäkt när villkoren för att erhålla bidraget har uppfyllts. Erhållna bidrag redovisas som skuld till dess villkoren för erhållna bidraget uppfylls. Bidrag som erhållits för att täcka kostnader redovisas samma räkenskapsår som den kostnad bidraget är avsett att täcka. Bidrag som hänför sig till en anläggningstillgång minska anskaffningsvärdet. Erhållna bidrag värderas till det verkliga värdet av den tillgång som organisationen fått eller kommer att få.

Övriga intäkter

Övriga intäkter är intäkter som inte är primära för organisationen.

ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR

Immateriella och materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar enligt plan och eventuella nedskrivningar.

Avskrivning sker linjärt över den förväntade nyttjandeperioden med hänsyn till väsentligt restvärde. Följande avskrivningsprocent tillämpas:

Materiella anläggningstillgångar

Inventarier, verktyg och installationer	20%
---	-----

NOT 2 UPPSKATTNINGAR OCH BEDÖMNINGAR

Det finns inga väsentliga poster i föreningens resultat och balansräkning som baseras på uppskattningar och bedömningar. Således bedömer organisationens ledning att det är låg risk att de redovisade beloppen behöver justeras i väsentlig grad under det nästkommande året.

NOTER

NOT 3 GÅVOR OCH BIDRAG	2024	2023
Gåvor som redovisats i resultaträkningen		
Företag	71 000	0
Privatpersoner/allmänheten	28 514	14 642
Stiftelser och fonder	568 000	500 000
	667 514	514 642
Bidrag som redovisats som intäkt		
Privaträttsliga bidrag		
Företag	1 086 507	713 493
Stiftelser och fonder	4 185 074	4 144 417
	5 271 581	4 857 910
Offentliga bidrag		
Allmänna arvsfonden	2 226 191	2 381 500
Myndigheter	1 650 000	1 626 191
Kommun	835 000	600 000
	5 612 294	4 942 320
Summa bidrag	10 883 875	9 800 230
	10 883 875	10 883 875

NOT 4 ANSTÄLLDA OCH PERSONALKOSTNADER FÖRDELADE PER LAND	2024	2023
Medelantalet anställda fördelade per land		
Sverige <i>(inom parentes anges medelantalet kvinnor.)</i>	11 (11)	12 (10)
Summa	11 (11)	12 (10)
Löner och andra ersättningar		
Generalsekreterare/Styrelse	648 901	631 673
Övriga anställda	5 053 305	4 218 253
	5 702 206	4 849 926
Sociala kostnader	1 791 618	1 522 273
	1 791 618	1 522 273
Pensionskostnader exkl. löneskatt	400 069	311 650
Särskild löneskatt på pensionskostnader	96 578	75 606
	496 647	387 256
<i>Av pensionskostnaderna 2024 avser 75 tkr (71 tkr) organisationens generalsekreterare.</i>		
Könsfördelning bland styrelseledamöter & ledande befattningshavare		
Andel kvinnor i styrelsen	75 %	75 %
Andel män i styrelsen	25 %	25 %
Andel kvinnor bland övriga ledande befattningshavare	100 %	100 %
Andel män bland övriga ledande befattningshavare	0 %	0 %

NOTER

NOT 5 RÄNTEKOSTNADER OCH LIKNANDE RESULTATPOSTER	2024	2023
Övriga räntekostnader	3 072	1 173
	3 072	1 173

NOT 6 INVENTARIER, VERKTYG OCH INSTALLATIONER	2024-12-31	2023-12-31
Inköp	1 119 015	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärden	1 119 015	0
Netto anskaffningsvärde	1 119 015	0
Årets avskrivningar	-221 174	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	-221 174	0
Utgående redovisat värde	897 841	0

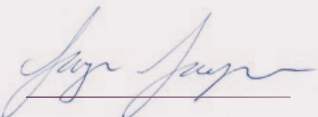
NOT 7 FÖRUTBETALDA KOSTNADER OCH UPPLUPNA KOSTNADER	2024-12-31	2023-12-31
Förutbetalda hyror	202 735	156 328
Förutbetalda försäkringspremier	11 944	0
	214 679	156 328

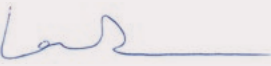
NOT 8 SKULD ERHÅLLNA EJ UTNYTTJADE BIDRAG	2024-12-31	2023-12-31
I posten ingår skulder avseende bidrag, dessa poster är reserverade för att användas under nästkommande räkenskapsår.		
Reserverade bidrag	2 631 824	1 432 529
	2 631 824	1 432 529

NOT 9 UPPLUPNA KOSTNADER OCH FÖRUTBETALDA INTÄKTER	2024-12-31	2023-12-31
Upplupna löner	0	9 231
Semesterlöner	94 445	77 087
Upplupna sociala avgifter	29 674	27 121
Övriga upplupna kostnader	214 226	160 764
	338 345	274 203

ÅRSREDOVISNINGENS
UNDERTECKNANDE

I denna årsredovisning intagna uppgifter intygas härmed,
den dag som framgår av våra elektroniska
underskrifter

Kajsa Korsgren
Ordförande

Louise Dane
Ledamot

Johan Lindahl
Ledamot

Agneta Widerståhl
Ledamot

Revisorspåteckning
Vår revisionsberättelse har lämnats den dag som
framgår av vår elektroniska underskrift
Ernst & Young AB

Sanna Lindén
Auktoriserad revisor

RAPPORT OM ÅRSREDOVISNINGEN

UTTALANDEN

Vi har utfört en revision av årsredovisningen för Barnrättsbyrån Sverige för räkenskapsåret 2024. Föreningens årsredovisning ingår på sidorna 36-46 i detta dokument.

Enligt vår uppfattning har årsredovisningen upprättats i enlighet med årsredovisningslagen och ger en i alla väsentliga avseenden rättvisande bild av föreningens finansiella ställning per den 31 december 2024 och av dess finansiella resultat för året enligt årsredovisningslagen. Förvaltningsberättelsen är förenlig med årsredovisningens övriga delar.

GRUND FÖR UTTALANDEN

Vi har utfört revisionen enligt International Standards on Auditing (ISA) och god revisions- sed i Sverige. Vårt ansvar enligt dessa standar- der beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till före- ningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav.

Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för våra uttalanden.

STYRELSENS ANSVAR

Det är styrelsen som har ansvaret för att årsre- dovisningen upprättas och att den ger en rättvi- sande bild enligt årsredovisningslagen. Styrel- sen ansvarar även för den interna kontroll som den bedömer är nödvändig för att upprätta en årsredovisning som inte innehåller några vä- sentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag.

Vid upprättandet av årsredovisningen ansvarar styrelsen för bedömningen av föreningens för- måga att fortsätta verksamheten. De upplyser, när så är tillämpligt, om förhållanden som kan påverka förmågan att fortsätta verksamheten och att använda antagandet om fortsatt drift. Antagandet om fortsatt drift tillämpas dock inte om beslut har fattats om att avveckla verksam- heten.

REVISORNS ANSVAR

Våra mål är att uppnå en rimlig grad av säkerhet om att årsredovisningen som helhet inte innehåller några väsentliga felaktigheter, vare sig dessa beror på oegentligheter eller misstag, och att lämna en revisionsberättelse som innehåller våra uttalanden. Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men är ingen garanti för att en revision som utförs enligt ISA och god revisionssed i Sverige alltid kommer att upp- täcka en väsentlig felaktighet om en sådan finns. Felaktigheter kan uppstå på grund av oegentlig- heter eller misstag och anses vara väsentliga om de enskilt eller tillsammans rimligen kan förvän- tas påverka de ekonomiska beslut som använd- are fattar med grund i årsredovisningen. Som del av en revision enligt ISA använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Dessutom:

- identifierar och bedömer vi riskerna för vä- sentliga felaktigheter i årsredovisningen, vare sig dessa beror på oegentligheter eller miss- tag, utformar och utför granskningsåtgärder bland annat utifrån dessa risker och inhämtar revisionsbevis som är tillräckliga och ända- målsenliga för att utgöra en grund för våra ut- talanden. Risker för att inte upptäcka en vä- sentlig felaktighet till följd av oegentligheter är högre än för en väsentlig felaktighet som beror på misstag, eftersom oegentligheter kan innefatta agerande i maskopi, förfalsk- ning, avsiktliga utelämnanden, felaktig infor- mation eller åsidosättande av intern kontroll.
- skaffar vi oss en förståelse av den del av för- eningens interna kontroll som har betydelse för vår revision för att utforma granskningsåtgärder som är lämpliga med hänsyn till om- ständigheterna, men inte för att uttala oss om effektiviteten i den interna kontrollen.
- utvärderar vi lämpligheten i de redovisnings- principer som används och rimligheten i sty- relsens uppskattningar i redovisningen och tillhörande upplysningar.

- drar vi en slutsats om lämpligheten i att styrelsen använder antagandet om fortsatt drift vid upprättandet av årsredovisningen. Vi drar också en slutsats, med grund i de inhämtade revisionsbevisen, om det finns någon väsentlig osäkerhetsfaktor som avser sådana händelser eller förhållanden som kan leda till betydande tvivel om föreningens förmåga att fortsätta verksamheten. Om vi drar slutsatsen att det finns en väsentlig osäkerhetsfaktor, måste vi i revisions- berättelsen fästa uppmärksamheten på upplysningarna i årsredovisningen om den väsentliga osäkerhetsfaktorn eller, om sådana upplysningar är otillräckliga, modifiera uttalandet om årsredovisningen. Våra slutsatser baseras på de revisionsbevis som inhämtas fram till datumet för revisions- berättelsen.

- Dock kan framtida händelser eller för- hållanden göra att en förening inte längre kan fortsätta verksamheten.
- utvärderar vi den övergripande presenta- tionen, strukturen och innehållet i års- redovisningen, däribland upplysningarna, och om årsredovisningen återger de under- liggande transaktionerna och händelserna på ett sätt som ger en rättvisande bild.

Vi måste informera styrelsen om bland annat revisionens planerade omfattning och inriktning samt tidpunkten för den. Vi måste också informera om betydelsefulla iakttagelser under revisionen, däribland de eventuella betydande brister i den interna kontrollen som vi identifierat.

RAPPORT OM ANDRA KRAV ENLIGT LAGAR OCH ANDRA FÖRFATTNINGAR

UTTALANDE

Utöver vår revision av årsredovisningen har vi även utfört en revision av styrelsens förvaltning av Barnrättsbyrån Sverige för räkenskapsåret 2024.

Vi tillstyrker att föreningsstämman beviljar sty- relsens ledamöter ansvarsfrihet för räkenskaps- året.

GRUND FÖR UTTALANDE

Vi har utfört revisionen enligt god revisionssed i Sverige. Vårt ansvar enligt denna beskrivs närmare i avsnittet Revisorns ansvar. Vi är oberoende i förhållande till föreningen enligt god revisorssed i Sverige och har i övrigt fullgjort vårt yrkesetiska ansvar enligt dessa krav. Vi anser att de revisionsbevis vi har inhämtat är tillräckliga och ändamålsenliga som grund för vårt uttalande.

STYRELSENS ANSVAR

Det är styrelsen som har ansvaret för förvaltningen.

REVISORNS ANSVAR

Vårt mål beträffande revisionen av förvaltningen, och därmed vårt uttalande om ansvarsfrihet, är att inhämta revisionsbevis för att med en rimlig grad av säkerhet kunna bedöma om någon sty- relseledamot i något väsentligt avseende företa- git någon åtgärd eller gjort sig skyldig till någon försummelse som kan föranleda ersättningsskyl- dighet mot föreningen.

Rimlig säkerhet är en hög grad av säkerhet, men ingen garanti för att en revision som utförs enligt god revisionssed i Sverige alltid kommer att upp- täcka åtgärder eller försummelser som kan för- anleda ersättningsskyldighet mot föreningen.

Som en del av en revision enligt god revisionssed i Sverige använder vi professionellt omdöme och har en professionellt skeptisk inställning under hela revisionen. Granskningen av förvaltningen grundar sig främst på revisionen av räkenskaper- na. Vilka tillkommande granskningsåtgärder som utförs baseras på vår professionella bedömning med utgångspunkt i risk och väsentlighet. Det innebär att vi fokuserar granskningen på sådana åtgärder, områden och förhållanden som är vä- sentliga för verksamheten och där avsteg och överträdelser skulle ha särskild betydelse för för- eningens situation. Vi går igenom och provar fat- tade beslut, beslutsunderlag, vidtagna åtgärder och andra förhållanden som är relevanta för vårt uttalande om ansvarsfrihet.

Stockholm den dag som framgår av vår elektroniska underskrift.

Ernst & Young AB

Sanna Lindén, Auktoriserad revisor

//////////

Tack!

Först och främst vill vi tacka alla de modiga barn och unga som vi fått träffa och arbeta på uppdrag av under året – tack för ert förtroende och för att vi fått följa med er en stund i livet. Vi vill också passa på att tacka barnens anhöriga, kompisar och alla andra viktiga vuxna som funnits runt barnen på myndigheter, skolor, boenden, idrottsföreningar och andra barnrättsorganisationer.

Vi gör det här tillsammans!

Tack till våra finansiärer, bidragsgivare och samarbetspartners för ert stöd under 2024

Vi är en liten organisation och vi behöver vara många som hjälps åt. Barnrättsbyrån är helt beroende av insamlade medel för att överleva. Det är tack vare stödet från våra samarbetspartners, gåvogivare och finansiärer som vi kan fortsätta stötta enskilda barn och unga och arbeta för ett samhälle där barns rättigheter tas på allvar.

Är du, din stiftelse eller ditt företag intresserad av att vara med på resan mot förändring?

Kontakta Kommunikations- och samlingsansvarig:
Gabrielle Iselius på gabrielle@barnrattsbyran.se

Tack till:

Allmänna Arvsfonden

Axfast

Elsa och Harry
Gabrielssons Stiftelse

Folkhälsomyndigheten

Fort Knox

Gålstiftelsen

Hertz

Hotel Frantz

Jonas och Christina af
Jochnick Foundation

Kronprinsessan Margaretas
Minnesfond

Nordstedts Juridik

Socialstyrelsen

Stenbecks Stiftelse

Stiftelsen Einar Belvén

Stiftelsen MEST

Stockholms stad

Stoneform Sweden Group AB

Studio Nanok

Svenska Postkodlotteriets
Stiftelse

Umeå kommun

World Childhood Foundation

Åhlén-stiftelsen

Åke Wibergs stiftelse

Vårt varmaste tack också till alla privatpersoner som valt att stötta vårt arbete under 2024. Ert bidrag gör skillnad.

BARNRÄTTSBYRÅN.

STÖD OSS I KAMPEN FÖR BARNS RÄTTIGHETER

Det fattas en maska i skyddsnätet för barn och unga och det vill vi förändra. Vi vill att alla barn ska ha tillgång till en barnrättsbyrå när de behöver. Där är vi inte ännu.

Det finns olika sätt att stötta Barnrättsbyrå, både som privatperson, företag eller stiftelse.
Alla bidrag är värdefulla!

GE DIN GÅVA IDAG!

Swisha din gåva till: 900 6800

Bankgiro: 900-6800

Plusgiro: 900680-0

SVENSK
INSAMLINGS
KONTROLL

tryggt
givande
givasverige

Är du eller ditt företag intresserad av ett samarbete?

Kontakta Kommunikations – och insamlingsansvarig
Gabrielle Iselius på gabrielle@barnrattsbyran.se

Extra stort tack till några av dem som gör det möjligt:

STIFTELSEN
EINAR BELVÉN

CHILDHOOD
WORLD CHILDHOOD FOUNDATION
FOUNDED BY JOE LEECH BELVÉN 1992

Stockholms
stad

HSS
STENBECKS
STIFTELSE

FORT KNOX
UMEÅ-SWEDEN

MED
STÖD
FRÅN

ALLMÄNNA
ARVSFONDEN

SVENSKA
POSTKODLOTTERIETS
STIFTELSE

Barnrättsbyrå Stockholm: Sankt Paulsgatan 10, 118 46 Stockholm

Barnrättsbyrå Umeå: Sveagatan 13, 903 27 Umeå

barnrattsbyran.se